

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean Lausunto aiheesta Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä (sivutuoteasetus)

KOM(2008) 345 lopullinen – 2008/0110 COD

(2009/C 100/22)

Euroopan unionin neuvosto päätti 7. heinäkuuta 2008 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 152 artiklan 4 kohdan b alakohdan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä (sivutuoteasetus)

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 8. lokakuuta 2008. Esittelijä oli Leif E. NIELSEN.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 21., 22. ja 23. lokakuuta 2008 pitämässään 448. täysistunnossa (lokakuun 22. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 82 ääntä puolesta ja yksi vastaan 2:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät

1.1 Ihmisten ja eläinten terveydensuojelun korkean tason säilyttäminen eläimistä saatavien sivutuotteiden käytön yhteydessä on tärkeää. ETSK kannattaa komission ehdotusta, joka nojautuu perusteelliseen valmistelutyöhön ja kertyneeseen kokemukseen. Kuten komissio ehdottaa, luokittelua ei pidä muuttaa ennen kuin asiaankuuluva tieteellinen taho on suorittanut konkreettisen riskinarvioinnin. Lisäksi on tarkoituksenmukaista selkiyttää alaa koskevia sääntöjä suhteessa muuhun lainsäädäntöön, kuten jäte- ja ympäristölainsäädäntöön.

1.2 Asetuksen määritelmiä on kuitenkin tarpeen täsmentää samoin kuin eläimistä saatavien sivutuotteiden hyväksymistä ja käyttöä biokaasulaitoksissa. Lisäksi on täsmennettävä eritä muita seikkoja ja pohdittava, voitaisiinko proteiinin käyttöä sioista ja siipikarjasta saatavissa kalojen rehuksi tarkoitetuissa sivutuotteissa pitää tietyin edellytyksin hyväksyttävänä vaarantamatta ihmisten ja eläinten terveyttä.

2. Taustaa

2.1 Komissio toivoo, että eläimistä saatavia sivutuotteita koskevassa asetuksessa⁽¹⁾ otetaan käyttöön entistä riskiperusteisempi luokittelu ja valvonta ja että siinä tehdään entistä selkeämpi ero elintarvikkeita, rehua, jätteitä, kosmeettisia valmisteita, lääkkeitä ja lääkinnällisiä laitteita koskeviin säännöksiin. Komission mukaan ehdotuksen myötä kevennetään lisäksi tiettyjen laitosten

hallinnollista taakkaa ja vahvistetaan toimijoiden velvollisuutta etenkin, kun sivutuotteita käytetään rehu- ja elintarvikeketjun ulkopuolella.

2.2 Tuotteet jaetaan edelleen kolmeen luokkaan. Lähtökohtana on, että tarttuvan spongiformisen enkefalopatian (TSE) riskin sisältävää ainesta ei saa edelleenkaan käyttää rehussa, kun taas ainesta, joihin liittyvä riski on vähäinen tai sitä ei ole lainkaan, voidaan aineistyyppistä riippuen käyttää Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, Euroopan lääkeviraston tai kulutustavaroita käsittelevän tiedekomitean suorittaman riskinarvioinnin mukaisesti. Tietyt luokkaan 2 kuuluvat tuotteet luokitellaan ehdotuksen mukaan uudelleen luokkaan 3 kuuluviksi tuotteiksi, jolloin niitä saa käyttää tietyissä ruokintatarkoituksissa. Kaikkiin luokkiin kuuluvien eläimistä saatavien sivutuotteiden käyttö on tästä lähtien käytännössä mahdollista edellyttäen, että raaka-aineet, valmistusprosessit ja käyttötarkoitukset ovat turvallisia. Lisäksi taudinpurkaustapauksissa hautaaminen ja polttaminen laajennetaan koskemaan tilanteita, joissa kuolleitten eläinten kerääminen on käytännössä erittäin vaikeaa.

2.3 Eläimistä saatavien sivutuotteiden polttamiseen sovelletaan direktiiviä 2000/76/EY⁽²⁾. Käyttö polttoaineena ehdotetaan kuitenkin sallittavaksi olosuhteissa, joissa taataan ihmisten ja eläinten terveyden suojeleminen ja asianmukaisten ympäristönormien noudattaminen. Lisäksi varmistetaan johdonmukaisuus jätteiden vientiä koskevien kieltojen⁽³⁾ kanssa, mukaan luettuna vienti biokaasu- tai kompostointilaitoksessa käytettäväksi kolmansiiin maihin, jotka eivät ole OECD:n jäseniä.

⁽¹⁾ Asetus (EY) N:o 1774/2002, annettu 3.10.2002, muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä.

⁽²⁾ Jätteenpoltoasta 4.12.2000 annettu direktiivi 2000/76/EY.

⁽³⁾ Jätteiden viennistä 14.6.2006 annettu asetus (EY) N:o 1013/2006.

3. Yleistä

3.1 Eläimistä saatavien sivutuotteiden käyttöä koskevat säännöt ovat laajat ja monimutkaiset, mutta on ratkaisevan tärkeää, että lainsäädäntö ja hallinto toimivat optimaalisesti ja että EU ylläpitää edelleen myös tällä alalla ihmisten ja eläinten terveyden-suojelun korkeaa tasoa. Tarttuvan spongiformisen enkefalopatian (TSE) ja tarttuvien kotieläintautien leviämisen voi olla huomattavia taloudellisia ja yhteiskunnallisia seurauksia. ETSK kannattaa periaatteessa riskiperusteista lähestymistapaa, jossa muutokset luokitteluun toteutetaan asiaankuuluvan tieteellisen tahon suorittamien konkreettisten riskinarviointien perusteella. Komitea pitää myös HACCP-järjestelmän⁽¹⁾ käyttöä tarkoituksenmukaisena edellyttäen, että sitä sovelletaan ja käytetään jäsenvaltioissa yhtenäisesti.

3.2 Koska kalojen rehuksi käytettävän proteiinin tarve kasvaa, on "TSE-asetuksen"⁽²⁾ tarkistuksen yhteydessä pohdittava, voitaisiinko sioista ja siipikarjasta saatavista sivutuotteista peräisin olevan proteiinin käyttöä kalojen rehuissa pitää tietyin edellytyksin hyväksyttävänä ilman, että siten aiheutetaan vaaraa ihmisten ja eläinten terveydelle.

4. Erityistä

4.1 Ehdotuksen mukaan eläimistä saatavia sivutuotteita ja johdettuja tuotteita voidaan hävittää polttamalla tai käyttää polttoaineena. Eläimistä saatavien sivutuotteiden käyttöä polttoaineena ei ehdotuksen mukaan pidetä jätteen hävittämisenä, mutta sen on tapahduttava olosuhteissa, joissa taataan ihmisten ja eläinten terveyden suojele ja asianmukaisten ympäristönormien noudattaminen. Tässä yhteydessä on selkiytettävä eroa eläimistä saatavia sivutuotteita koskevan asetuksen ja jäte- ja ympäristölainsäädännön välillä. Lisäksi käsitteitä on tulkintavaikeuksien välttämiseksi täsmennettävä ja ne on määriteltävä nykyistä yksityiskohtaisemmin sekä asetuksen 3 artiklassa että jätedirektiivissä.

4.2 Biokaasulaitokset, joissa eläimistä saatavia sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita muunnetaan vahvistettujen vaatimusten mukaisesti, kuuluvat rekisteröintiä ja jäljitettävyyttä koskevien sääntöjen piiriin, mutta 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla ne vapautetaan 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti hyväksyntävaatimuksesta. Laadittavissa täytöntöönpanomääräyksissä vaatimuksia omavalvonnasta ja puhtaisiin ja epä-

puhtaisiin alueisiin jakamisesta sekä vaatimuksia raaka-aineen vastaanoton, käsittelyn ja edelleenvälittämisen dokumentoinnista tulisi kuitenkin soveltaa niihin vain siinä määrin kuin tarpeellista.

4.3 Lisäksi luokkaan 3 kuuluvia materiaaleja koskevan 70 asteessa tapahtuvan yhden tunnin sanitoinnin lisäksi on oltava mahdollista hyväksyä vaihtoehtoisia lämpötiloja ja kestoajkoja ja asetuksen noudattaminen on voitava dokumentoida tähänastista joustavammin.

4.4 ETSK tukee täysin mahdollisuutta käyttää biodieselin tuotannosta saatavaa glyseriiniä biokaasutuotantoon luokasta riippumatta. On osoitettu tieteellisesti, että sekä biodieselin että sen sivutuotteiden tuotanto on riskitöntä luokasta riippumatta edellyttäen, että valmistus tapahtuu asiaankuuluvien säännösten mukaisesti⁽³⁾.

4.5 Ehdotetun asetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan hyväksyntää ei vaadita tietyiltä toimilta, jotka kuuluvat muun lainsäädännön mukaisesti hyväksytyyn laitoksen piiriin. Esimerkiksi vientiä harjoittavien laitosten on kuitenkin eläinlääkinnällisten tarkastusten vuoksi tarkoituksenmukaista huolehtia siitä, että niillä on sivutuotteita koskevan asetuksen mukainen hyväksyntä.

4.6 Ante mortem -tarkastuksessa hyväksytyistä eläimistä saatavat sivutuotteet olisi resurssisistä luokiteltava luokkaan 3 (esimerkiksi tuotteet, jotka ovat pudonneet maahan, joissa on kroonisia muutoksia tai muuta vastaavaa) edellyttäen, että tuotteet eivät ole olleet kosketuksissa luokkaan 2 kuuluvien aineiden kanssa.

4.7 Tulisi löytää ratkaisu verituotteiden sulkemiseksi asetuksen 25 artiklan 1 kohdan c alakohdan soveltamisalan ulkopuolelle, jotta voidaan tehdä mainittujen tuotteiden käyttö lannoitteina helpommaksi.

4.8 Asetuksen 28 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan hävittämistä koskevista säännöistä voidaan poiketa, kun on kyse vähäisistä määristä eläimistä saatavia sivutuotteita. ETSK on sitä mieltä, että tällaista mahdollisuutta on käytettävä äärimmäisen varovaisesti jäljittämismahdollisuuden puuttumisen vuoksi.

⁽¹⁾ Hazard Analysis and Critical Control Points, vaara-analyysin ja kriittisten valvontapisteiden periaatteisiin perustuva järjestelmä.

⁽²⁾ Asetus (EY) N:o 999/2001, annettu 22.5.2001, tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä.

⁽³⁾ Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen 22.4.2004 antama lausunto sekä 19.1.2005 annettu komission asetus (EY) N:o 92/2005, jota on muutettu asetuksella (EY) N:o 2067/2005.

4.9 Kotieläinten lanta määritellään 12 artiklan mukaan luokan 2 ainekseksi ja se tulee näin ollen hävittää ja sitä tulee käyttää 20 artiklan säännösten mukaisesti. Tässä yhteydessä on täsmennettävä, että kotieläinten lantaa, jota hyödynnetään energiakäyttöön muulla tavoin kuin biokaasulaitoksissa, ei pidetä jätteenä vaan se tulee polttaa hyväksytyissä ja rekisteröidyissä polttolaitoksissa.

Bryssel 22 päivänä lokakuuta 2008.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Mario SEPI

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta: Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus otsonikerrosta heikentävistä aineista (uudelleenlaadittu)

KOM(2008) 505 lopullinen – 2008/0165 COD

(2009/C 100/23)

Neuvosto päätti 30. syyskuuta 2008 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus otsonikerrosta heikentävistä aineista (uudelleenlaadittu)

Koska Euroopan talous- ja sosiaalikomitea katsoo, että asiakirjan sisältö on täysin hyväksyttävä, ja koska komitea on jo käsitellyt aihetta 2. joulukuuta 1998 antamassaan lausunnossa (*), se päätti 21.–23. lokakuuta 2008 pitämässään 448. täysistunnossa (lokakuun 22. päivän kokouksessa) antaa esitetystä asiakirjasta myönteisen lausunnon ja viitata mainitussa lausunnossa ilmaisemaansa kantaan. Äänestyksessä annettiin 119 ääntä puolesta 1:n pidättyessä äänestämästä.

Bryssel 22 päivänä lokakuuta 2008.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Mario SEPI

(*) Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus neuvoston asetukseksi (EY) otsonikerrosta heikentävistä aineista", EYVL C 40, 15.2.1999, s. 34.
